

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний
університет
Тбіліський державний університет імені Іване Джавахішвілі**

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**Тези доповідей Міжнародної
науково-практичної конференції**

*31 березня – 1 квітня 2016 року,
м. Київ*

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ заборонено

Стратегія розвитку аудиту в умовах глобалізації економічних відносин: міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 31 березня – 1 квітня 2016 р.) : тези доп. / Відп. ред. С.В. Бардаш. – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2016. – 191 с. – Укр., рос. та англ. мовами.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Максимально зменшено втручання в обсяг та структуру матеріалів. Редакційна колегія не несе відповідальність за достовірність статистичної та іншої інформації, що представлена в рукописах.

Редакційна колегія:

- А.А. Мазаракі, д-р екон. наук, проф.;
- Н.В. Притульська, д-р тех. наук, проф.;
- С.В. Мельниченко, д-р екон. наук, проф.;
- С.В. Бардаш, д-р екон. наук, проф.;
- О.Л. Шерстюк, канд. екон. наук, доц.

шахрайства з витратами підприємств, внутрішній аудитор має здійснити додаткові аудиторські процедури, які мають передбачати формулювання гіпотези щодо вчинення шахрайства з витратами, розробку на її підставі версій вчинення шахрайства та відповідно перевірку висунутих версій.

Отримавши високий ступінь впевненості щодо наявності шахрайських дій, внутрішній аудитор має проінформувати власника (співвласників) мережі підприємств ресторанного господарства.

Превентивна функція внутрішнього аудиту щодо попередження шахрайства з витратами полягає у наданні рекомендацій з поліпшення підсистем внутрішнього контролю підприємств, що входять до мережі ресторанного господарства.

Список джерел:

1. Куда уходят деньги? Или все о воровстве в общепите [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.openbusiness.ru/html_sovet/vor2.htm – Заглавие с экрана.
2. Сметанко О.В. Становлення та розвиток внутрішнього аудиту в акціонерних товариствах України : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Олександр Васильович. - К., 2015. – 440 с.
3. Бардаш С.В. Економічний контроль в Україні : системний підхід : монографія. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 656 с.

УДК 657.631:338.054.33

Копчикова І.В.

Аспірант кафедри фінансового аудиту

Київського національного торговельно-економічного університету

**ЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В УПРАВЛІННІ
ТОВАРНИМИ ВТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ
РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ**

Питанням застосування організаційних та економічних методів для управління підприємством в цілому або окремими процесами його діяльності в даний час приділяється немало уваги, про що свідчать останні наукові дослідження.

Значна роль в економічному процесі управління товарними запасами відведена внутрішньому аудиту товарних втрат, який актуальний на сьогодні у середовищі підприємств торговельної сфери діяльності. Але на сьогодні в Україні спостерігається недооцінка ролі внутрішнього аудиту цих втрат.

Ця роль зумовлена також постійним вдосконаленням методів управління та необхідністю прийняття швидких і оптимальних управлінських рішень на основі об'єктивної і достовірної оцінки

результатів господарської діяльності [1].

Ні бухгалтерія, ні інші структурні підрозділи і функціональні служби підприємства роздрібної торгівлі не в змозі в повному обсязі реалізувати функцію внутрішнього контролю, яка здатна забезпечити потреби управлінського персоналу щодо якості розробки та ефективної реалізації стратегічних завдань, стійкого розвитку і виживання в умовах жорстокої конкуренції.

Процес управління товарними втратами роздрібного торговельного підприємства та організацію системи внутрішнього контролю на підприємстві неможливо відокремити, за таких умов виникає потреба в організації постійно діючої системи внутрішнього аудиту, що входить до системи внутрішнього контролю.

Метою проведення аудиту товарних втрат торговельних підприємств є висловлення аудитором думки про:

- правильність списання та відображення в обліку товарних втрат відповідно до законодавчих та нормативних актів загальнодержавного та локального характеру;

- обґрунтованість списання нестач у межах норм природних втрат;

- правильність складених розрахунків на списання товарних втрат із врахуванням терміну зберігання окремих товарів;

- дотримання нормативів природних втрат;

- обґрунтованість зарахування пересортування;

- обґрунтованість джерела покриття втрат (за рахунок знижки постачальників, віднесення на витрати підприємства, відшкодування матеріально-відповідальною особою);

- достовірність первинних даних бухгалтерського обліку щодо товарних втрат в процесі придбання, зберігання та реалізації товарів;

- повноти та правильності відображення первинних даних з обліку втрат у зведених регістрах.

Загальновідомо, що найкращий спосіб боротьби з втратами і розкраданнями в організаціях торгівлі – це їх попередження.

Головна мета проведення аудиту товарних втрат – пошук шляхів запобігання втратам та оптимізація їх величини.

Здійснюючи аудиторське дослідження, аудитор має вивчити всі документи, за допомогою яких можливо відтворити ланцюг господарських фактів від придбання товарів до їх реалізації.

Аудит товарних втрат торговельного підприємства доцільно розмежувати окремо за процесами постачання, зберігання та реалізації.

Аудит втрат в наслідок псування товарів та бою в процесі транспортування включає перевірку відповідності списання втрат при

транспортуванні умовам договору (за рахунок постачальника або за рахунок роздрібного підприємства). Особливу увагу аудитором має бути відведено і перевірці списаних втрат у межах норм природного убутку та понад норми. Оскільки втрати товарів у межах норм природного убутку не впливають ні на податковий кредит, ні на податкові зобов'язання. Однак податковий кредит за понаднормативними втратами має бути відкоригований. При цьому коригування має відбуватись шляхом нарахування податкових зобов'язань.

Аудит товарних втрат на етапі зберігання товарів за місцями матеріальної відповідальності (на складі або в торговельному залі) слід розпочинати з інвентаризації товарів, яку на підприємствах торгівлі доцільно проводити з використанням систем радіочастотної ідентифікації (RFID – технології), що надає можливість автоматично збирати інформацію про об'єкт без втручання людини і з мінімальною кількістю помилок та дозволяє збільшити швидкість проведення інвентаризації в декілька разів, зменшити навантаження на персонал, зафіксувати інформацію про фактичне місцезнаходження кожного товару, скоротити витрати на ведення паперового документообігу та забезпечити повну прозорість обліку та контролю товарних запасів [3].

Нестача товарів у межах установлених норм природного убутку списується з матеріально відповідальних осіб за тими цінами, за якими товари були оприбутковані [2]. Згідно з п. 5.7 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів, нестачі та втрати запасів у межах установлених норм природного убутку під час зберігання, а також нестачі та втрати запасів понад норми природного убутку визнаються витратами звітного періоду з відображенням їх фактичної собівартості за дебетом субрахунку 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей».

Дотримання на практиці послідовності проведення аудиту товарних втрат дозволить аудиторіві провести якісну перевірку правильності списання та відображення товарних втрат, надати керівництву підприємства практичні рекомендації щодо скорочення їх величини, розробити методика запобігання втратам, що забезпечить підвищення ефективності збутової (операційної) діяльності підприємства та забезпечення його сталих позицій на ринку.

Список джерел:

1. Беляев Ю.А. Автоматизированное оптимальное оперативное управление материальными запасами предприятий. – М.: МИНХ, 1989. –

228 с.

2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства України від 10.01.2007 р., № 2.- Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0344-00>.

3. Нестеренко О.О. Роль внутрішнього аудиту в управлінні підприємством роздрібною торгівлі / О.О. Нестеренко // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – Черкаси : ЧДТУ, 2010. – Випуск 25. – Ч. 1. – С. 139-144.

УДК 657.6:005

Костюченко В.М.

Д.е.н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку

Київського національного торговельно-економічного університету

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Актуальність. Ризик притаманний будь-якій сфері діяльності підприємства. Всі суб'єкти підприємницької діяльності, які функціонують в умовах ринку, відчують на собі вплив різного роду ризиків. Сама сутність ринку є підґрунтям для їх виникнення та об'єктивного існування.

У підприємницькій діяльності, рішення приймаються в умовах невизначеності. Невизначеність – поняття, яке відображає об'єктивну неможливість отримати абсолютне знання про внутрішні та зовнішні умови функціонування підприємства, неоднозначність параметрів діяльності. За цих умов менеджерам підприємства необхідно вибирати напрямок дій із кількох можливих варіантів, здійснення яких важко передбачити.

Постановка проблеми. Проблематика управління ризиками привертала увагу багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців: В.В.Вітлінського, В.М. Гранатурова, О.І. Ястремського, І.Т. Балабанова, Є.А. Уткіна, С.С. Бичкової, І. Дмитренка, А.Г. Загороднього, Л.М. Пилипенка, К. Хлардена, Р. Хіта та ін. Їх праці присвячені дослідженню сутності підприємницького (аудиторського) ризику, факторів і причин його появи, обґрунтуванню методів оцінки та регулювання ступеня ризику.

Незважаючи на значні напрацювання вітчизняних учених, окремі аспекти процесу управління ризиками залишаються малодослідженими та недостатньо обґрунтованими, в т.ч. залишається поза увагою вчених питання формування методологічного та організаційного забезпечення внутрішнього аудиту в системі управління ризиками. Це підтверджує актуальність

Задніпровський О.Г. Визначення справедливої вартості при проведенні внутрішнього аудиту необоротних активів	70
Іванченко В.Є. Організаційне забезпечення внутрішнього аудиту в НБУ	73
Калюга Є.В. Внутрішній аудит оцінки поточних біологічних активів тваринництва	76
Катрич О.В. Внутрішній аудит в системі управління проектними ризиками підприємства	79
Копотієнко Т.Ю. Аудиторські процедури ідентифікації шахрайства у мережах підприємств ресторанного господарства	82
Копчикова І.В. Значення внутрішнього аудиту в управлінні товарними втратами на підприємствах роздрібною торгівлі	85
Костюченко В.М. Внутрішній аудит у системі управління ризиками підприємства	88
Кочут І.І. Інформаційне забезпечення аудиту витрат на відновлювані види енергії	91
Лещій Л.А. Переваги впровадження внутрішнього аудиту	94
Мисюк В.О. Соціальний аспект розвитку вітчизняного аудиту	97
Міщенко А.О. Аналітичні процедури оцінки конкурентоспроможності підприємства	100
Назарова К.О. Особливості формування концепції аудиторської синергії	103
Несходовський І.С. Верифікація електронних первинних документів в аудиті ..	106
Оліярник Т.Ю. Інформаційне забезпечення аудиту діяльності готельних комплексів	110
Откаленко О.М. Організація внутрішнього аудиту в ДВНЗ	112
Патраманська Л.Ю. Інвентаризація програмного забезпечення суб'єктів е-комерції	115
Пилипчук Н.М. Контроль якості внутрішнього аудиту підприємств	118
Селіщев С.В. Внутрішній аудит інформаційно – технічного забезпечення підприємств	121
Солодовнік О.О., Докуніна К.І. Енергоаудит на підприємствах ЖКГ: необхідність проведення та економічна доцільність	123
Шевчук Є.О. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємств туристичної мережі	126
Яцюта О.С. Інформаційні технології у логістичній діяльності	129

<i>ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ: МЕХАНІЗМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ</i>	131
Барановська В.Г. Праксеологічні аспекти державного фінансового аудиту	131
Бардаш С.В., Баранюк Ю.Р. Ідентифікація об'єктів державного аудиту	134
Гаврилова Л.В. Державний фінансовий аудит: механізми та перспективи реформування	136
Жадан О.В. Фінансовий контроль за плануванням доходів місцевих бюджетів ..	139
Залстов О.М. Державне регулювання аудиту страхових компаній	142
Костюк Б.В. Удосконалення механізму податкового аудиту	146
Макогон В.Д. Аудит ефективності управління державними фінансами	148
Макогон І.І. Фінансовий механізм управління державним сектором економіки.	150